

NUM. 1077

BARCELONA 1er DE SETEMBRE DE 1899

ANY 21

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA.

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba - Puerto Rico, y Extranjer, 5

XUCLANT

—Avants d'inventarse 'ls granisats ¿cóm ho devía fer la gent per passar l' istiu?

UNA AUTORITAT PATERNAL

¿Ho veuen com las apariencias casi sempre enganyan y com no 's pot judicar als homes per la primera impressió?

Quan vam observar que 'l nou governador civil, l' endemà d' havernos saludat oferintsens com *amigo* y com *hermano*, en feya clavar un fart de llenya pels seus delegats en plena Rambla del Mitj, tots vam pensar lo mateix:

—Aquest fulano ve ab malas intencions; aquest home no 'ns es amich, ni germà ni sisquiera cunyat. Las sevas melosas paraulas no han sigut altra cosa que cants de sirena... civil, pera atraparnos distrets y poguer desbaratarnos las costellas ab tota comoditat y desahogo.

¿Qué n' anavam d' equivocats!

Apart de que una pallissa no proba res, perque una flor no fa istiu, y moltas vegadas, segons un ditxo popular, «de tanto que te quiero te *apunye-go*,» prompte 'ls fets s' han encarregat de treurens del lamentable error en que viviam.

El nou governador civil—ben clar ho acabém de veure—no es sols un germà y un amich, com ens deya en lo seu bando inaugural, sino una cosa que val mes que aixó: es un pare, un verdader pare que 's desvetlla per nosaltres y treballa encarnissadament pel nostre benestar.

Ja deuen sapiguer la hermosa y sabia disposició que ha dictat no fa gayres días. Desde ara, 'ls restaurants, los cafés, las horxaterías, els establiments de begudas quedarán irremisiblement tancats á las dugas de la nit. Fins aquella hora, menjin, beguin y agafin si aixís els plau las *plimas* que vulguin; de las dugas endavant, ni una gota, ni una mossegada més.

—D' aquesta feta—deu haverse dit lo senyor governador—moraliso al poble y 'm trech la taca de clerical que algunas malas lenguas m' han tirat á sobre.

Perque, realment, ¿cóm pot ser beato l' home que de las dugas en amunt declara suspesas unas obras de misericordia tan antigas y acreditadas com *donar menjar al qui te gana y beure al qui te sed*?

No falta, com es de suposar, qui critica la disposició del senyor Sanz Escartín, alegant el perjudici que ab ella s' ocasiona á las personas que per deber ó per costum retiran tart y restauran las sevas forsas ab un senzill piscolabis.

—El menjar—pensará segurament el nostre discret governador—no es mes que un vici. Hi ha individus—verbi-gracia 'ls mestres d' estudi—que no menjan casi may, y á pesar d' aixó viuen tan trempats com si tal cosa.

Además, ell fa tancar els restaurants y las botillerías; pero no priva que 'l que vulgui menjar y beure pugui satisfacer lo seu capritxo. Als que s' empenyin en sopar al sortir del teatro ó de la feyna ¿quí 'ls impideix emportarse una mica de vianda ab una fiambrella, y parar la taula en un pedris del passeig de Gracia ó de la plassa Real?

No hi ha que donarhi voltas. Lo senyor Sanz Escartín sab perfectament lo que 's fa, y la ciutat n' hi ha de quedar altament agrahida. El s' ha entretret de que devegadas en alguna cerveseria ó en un *bar* hi ha hagut *bronca* en horas intempestivas, y ha dit:

—Remey radical: fem tancar tots aquests establiments, y una vegada desocupats, no es probable que hi passi res.

Es la mateixa teoria que un altre governador tenia sobre 'ls rellotjes de butxaca.

—Senyor governador—li deya un fulano, entrant tot afligit al seu despaig,—¡m' han robat el rellotje!

—¿També me l' han robat á mí!—exclamava darrera d' aquest un altre ciudadá.

—¡A mí també!—repetía un' altra veu.

Y la *digna y celosa* primera autoritat civil de la provincia, indignada davant d' aquella ratxa de robots, respongué ab accent enérgich:

—Ja ho acabaré jo aixó.

—¿Cóm, senyor governador?

—Prohibint que ningú porti rellotje.—

Un governador que vulgui cumplir ab la seva missió, té 'l deber de vetllar per la salut y la dita dels seus administrats.

Si 'ns convé ó no 'ns convé retirar tart y pendre una caixalada, ningú ho sab millor qu' ell. ¿Qué hi enteném en aixó nosaltres, pobres ciutadans rasos, faltats de coneixements administratius y no gayre forts en dret polítich?

El poble, diguin lo que vulguin en Pí y Margall y las «Tres clases de vapor», es sempre menor d' edat. ¿El governador á las dugas de la nit ens fa anar á casa? Pues hi aném, y pocas réplicas. ¿Que no vol que menjém res á altr' hora? Senyal que no 'ns es convenient. ¿Per qué 'ls nombran als gobernadors civils sino per regenerar la patria y procurar per la salut del poble soberá?

Per fortuna 'l Sr. Sanz Escartín es autoritat de bona fusta y sabrá realisar los seus propòsits sense debilitat ni tebiesa.

A més del que acaba de donarnos á coneixe, los projectes que te en cartera sembla que son numerosos.

Citemne alguns de correguda:

Un' ordre marcant l' hora á que hem de llevarnos y quàn hem de comensar la feyna.

Un' altra dihent als fumadors los cigarrets que poden fumar-se cada vintiquatre horas.

Un' altra senyalant á las familias el gasto que han de fer diariament á plassa y la cantitat de gallina que deuen tirar á l' olla.

Un' altra indicant las obras teatrals que 's poden veure sense perill de l' ánima y las que cauhen baix el pes de la excomunió.

Un' altra especificant las edats més propias per casarse y l' hora que 'ls matrimonis haurán de triar per tirarse 'ls plats pel cap.

No sé si á més de aquestas disposicions ne té algunas més de preparadas; pero tant sí com no, crech que ab las enumeradas n' hi ha prou pera formarse una idea de la gran capacitat y poderosas iniciativas que adornan al nou governador civil.

Ara que ho saben casi tot ¿consideran vostés si al senyor Sanz Escartín se 'l pot calificar merescudament de pare de la provincia?

Lo qu' es jo, encare que la gent se 'n rigui, es cosa resolta: cada vegada que trobi al governador penso ferli l' *amistat*.

A. MARCH.

MACÁBRICA

¿Quin somni que he tingut la nit passada més llarch... més dolorós... ma enamorada!

Tota nú la he vista, esplendorosa;
tota nú la he vista... inmóvil, erta,
amagada en un cau plé de inmundicia.

En la fossa jo he vist las formas bellas,
las líneas ondulants, voluptuosas,
d' una obra d' art dur que va desfentse...

La cara d' angelet, closos los parpries,

ELS NIÑOS CORDOBESOS

Nous elements pera la regeneració d' Espanya.

los llavis somrisents, com
[si una idea
d' algo alegre tingúes, sens
[gostar dirla.

Jo he gaudit sos con-
[torns cèlichs de verge

y he sentit el desitj de possehir-la
avans no se la fes seva la terra.

Sas carns, sas blancas carns, de mica en mica,
ab mos ulls aixamplats, he vist desferse;
sos llavis avans roigs, amoratarse....
¡La hermosa obra d' art que va fonentse!...

¡Quin somni més crudel, ma enamorada,
el somni que ha tingut la nit passada!

VALENTÍ BURELL.

ESTIUHEJANT

Dels pobles que visito en mas excursions d' estiu m' agrada conèixe'n no tant sols lo present, sino també 'l passat, y no tant aquell passat remot que 's pert en la nit dels temps y que per tal motiu resulta ser las mes de las vegadas problemàtich, sino aquell altre que 's pot estudiar ab testimonis vius é irrecusables, en los homes qu' encare viuhen y en certas cosas qu' encare subsisteixen.

La vila de Cadaqués sigué temps enrera un poble contrabandista.

Se li havian acabat las glorias, els afanys y 'ls beneficis de la navegació de altura, y no sabent com aplicar la seva pericia náutica, la seva activitat y 'l seu amor per las empresas arriscadas, se dedicá al contrabando á cor obert y ab una bona voluntat que avuy, vistas las cosas de lluny, resulta graciosa y sumament pintoresca.

De bon principi feyan el contrabando 'ls mes valents, arriscant la pell, en sas lluytas ab los escampavias que vigilavan aquestas costas sembradas de accidents, mals passos y amagatalls. Las embarcacions contrabandistas se 'ls esmunyan tot sovint, á través de farallons y esculls, deixant burlats als seus perseguidors que no sempre s' arriscavan á ficarse per certs llocs de verdader perill.

Se conta que 'ls tripulants de un escampavias, van empèndrelas un dia á tiros contra una de aque-llas embarcacions, y 'l patró se descordá las calsas, se colocá á la popa del llagut y 'ls ensenyá al des-

cubert la popa de la seva persona, á manera de rodella, cridant:—Tireu, tireu, ja podeu tirar.

Ni ab una provocació tan desvergonyida 'ls tiradors del resguardo varen lograr fer blanch.

En algunas otras ocasiones los contrabandistas no refugian los encuentros, ni 'ls mateixos abordatjes. Un día assaltaren un escampavias els uns destreal en ma y 'ls altres enarbolant los remes, y lograren apoderarse de tota la tripulació, la tancaren en lo sollat de son barco mateix y efectuaren tranquilament l' *alijo*. Després de lo qual els hi digueren:

—Vaja, ja 'us ne poden anar que ja estém llestos.

Aquestas hassanyas pertanyen als temps heróichs del contrabando, temps que segons sembla tenfan per divisa aquell célebre proverbi de la terra: «Per la vida 's pert la vida.»

LLavoras las moltas covas de la costa, las mes d' ellas inadvertidas é inexploradas pels forasters servian de primer dipòsit als *altjos*. Desde ellas el tabaco era transportat als infinits cataus de qu' está sembrada tota la comarca, los mes d' ells mitj naturals, mitj artificials y revestits de paret y volta de pedra seca, istil de construcció en lo qual els cadaquesenchs son mestres. Desde allá 'l género, degudament elaborat en las casas del poble, passava al consum ab mes ó menos traballs.

••

Pero al cap de algun temps de aquesta vida de aventuras y perills, perseguidors y perseguits, els del resguardo y 'ls contrabandistas, varen caure en lo compte de que era millor entendres que ferse la guerra.

Desde aquell punt las operacions del contrabando adquiriren una regularitat encantadora.

En la vila se constituhiren tres ó quatre companyias, en las quals interessavan per mes ó menos valor casi tots los vehins del poble. Molt pobre havia de ser qui no tingúes posada una cinquantena de duros—tots els seus estalvis—en lo negoci del contrabando.

Las companyias portavan els llibres en tota regla y al final de cada exercici repartían ab la més escrupulosa honradés els beneficis resultants entre 'ls interessats.

Semblava un negoci dels més lícits, y com á lícit devia considerarse'l, desde 'l punt que 'ls que havian de perseguirlo 'l toleravan *por la cuenta que les tenia*; y dich aixó usant lo seu mateix llenguatge. Tots estaban en el ajo.

Se m' ha dit qu' en més de una ocasió els mateixos carabiners ajudaven a descarregar els bultos. Y feyan aixó no sols per lo qu' ells—pobres diables!—poguessen percebir, sino perque fossen ben grassas las subvencions que arribavan molt mes amunt y molt mes lluny, com que hi ha qui suposa que las mes quantiosas y ricas no paravan fins á Madrid.

Llavors era Cadaqués una vila activa, industrial... una població mes tabaquera que qualsevol de l' Isla de Cuba que conti 'l seu número d' habitants. Cada casa era un taller dedicat á l' elaboració de picadura y de puros. Totas aqueixas donas vivas, alegres y animadas, que 's desdejunan ab *sa mica des café*, que tornan á pendre café al mitj dia y café al vespre, totas aqueixas donas nerviosas y mitj histéricas que parlan á crits y riuhen y cantan, tenian una ocupació molt productiva ab l' elaboració del tabaco.

Sobre tot els puros que sortian de las sevas mans eran verdaderament deliciosos; puros molt llisos, sense tronchs, de capa madura, color de xocolata y

dels que aguantan la cendra blanca fins á la buri-lla. Jo n' havia fumats quan era xicot y puch ben assegurarvos que ni l' Estat ni la Tabacalera n' farán may de puros com aquells tan bons y tan acomodo.

La riquesa y 'l benestar de Cadaqués varen anarse'n de sopte al diable, cert dematí del mes de Setembre—precisament quan s' estava celebrant ab la major alegria la festa major—en que 's presentá una columna de tropa manada per l' avuy ministre de la Guerra, llavors coronel Polavieja.

La població sigué ocupada militarment, y comensaren á ferse grans pesquiassas.

Quí tenia frau á casa procurava desempallegarse'n de la millor manera. Desde la població y burlant la vigilancia de las tropas tornavan 'l tabaco als entorns de las vinyas y 'ls olivars, á n' aquells mateixos dipòsits fets de pedra seca que no havian servit desde l' época en que 's treballava de amagatots, verdaderas catacumbas del tráfeh contrabandista.

Durant una porció de días se practicaren registres

SESSIO MUNICIPAL

Projecte que oferim al Ajuntament, pera comoditat y alivi dels senyors regidors.

GALANTERÍA

—¿Una floreta?

—Té, aixís hi arribarás.

minuciosos y 's realisaren importants aprehensions de género.

No diré mes sino que fins los ninxos del cementiri aparesqueren ataxonats de tabaco, lo mateix que 'ls buyts dels altars de la Iglesia parroquial. Se venera en un de aqueixos altars un sant que porta mitra: donchs hasta la mitra de aqueix sant estava plena de puros y picadura.

¡Quín desastre per Cadaqués aquella aprehensió que de un sol cop matava 'l negoci del contrabando!...

En ell certament, si bé 's mira, no desempenya un paper tan lleig el poble que trobantse tancat el camí de la navegació de altura, procura obrirse'n un altre per mes que no siga lícit, com los funcionarios públics corromputs y corruptors que consenten y s'aprofitan del contrabando y que á l' hora del perill, ja ben farts, els giran las espatillas, si es que no han sigut ells mateixos els autors de la denuncia y 'ls excitadors de l' aprehensió.

Perque com deya l' altre día un cadaquessench plé de bon sentit:

—Ni may que l' haguessim conegut el contrabando. Veritat es qu' en aquell temps la vila anaba bé y tots granejavam; pero 'ns varem acostumar á la bona vida y aixó no 's deixa tan fàcilment. Apart de aixó, las principals ganancias se las enduyan els murrís de Madrid, y no contents ab ellas, al últim varen venirse á apoderar dels géneros que representavan la riquesa, casi tot el capital de Cadaqués.

Cregui—m va dir—que no 'ns han quedat mes ganas de tornarhi.

**

Jo, per la meva part crech que 'l castich que hau-

ria hagut de donarse á la població era declarar-la fábrica de tabacos per compte de l' Estat.

A lo menos, aixís, els espanyols fumaríam una mica bé.

P. DEL O.

DECLARACIÓ

Bacallanera salada
que ab los sochs y arremengada
donas l' opi al mateix sol,
tú, qu' ensenyant blanca mitxa
fas entreveure la ditxa
y al desitj aixecá 'l vol;

de totas la més bufona;
la de la rialla burlona;
la de la xamosa veu;
tú, la rossa del ull negre;
tú la dona mes alegre
qu' en lo mon ha posat Deu,

repara, pel cel, repara
que pel teu pamet de cara
l' adroguer del cantó está
que trenca tot lo que toca,
las pesadas equivococa,
no dorm ni sab lo que 's fá.

Distret molts cops ompta d' oli
las empollas del petroli;
talla sabó per turrons;
pesa lliart de la caldera
per formatje de Gruyera
y ous del día per cigrons.

Día y nit sempre suspira
y de tal modo delira
que 'l xarrich de riure 's trenca,
si sentirli preguntar

À tothom que va á comprar:
—¿Que vol morro, ganya ó penca?

Nota que li queda al pobre
sols la pell y l'os á sobre
patint sens gosarho á dir,
y per tú servint mal, pensa
que la parroquia comensa
á queixárseli y fugir.

Com que 'l clau de sa desgracia
n' es ta bellesa y ta gracia
en tú lo salvarlo está,
que lo qu' ell tan sols somia
es poguer de nit y dia
tallá ab tú lo bacallá.

Estás sola, no tens pares,
y hasta obrant bé ¿no reparas
qu' en tot la gent troba taps?
Donchs si vols viurer contenta
l' adrogué ocasió 't presenta
per sortir de mal de caps.

Atent bé lo que t' esplico
y no li donguis un mico
bacallanera ¡per Deu!
Pensa que á boda 't convida
y es un cas de mort ó vida
lo que resoldrá 'l cor teu.

Si com te vol lo volguéssis
y de cor t' abandonéssis
de sa voluntat als llassos,
l' existència sens cap pena
fora una eterna cadena
de pessichs, petons y abrossos.

Un sol casal ne seria
tenda y bacallaneria,
niu d' amor per dos format;
havent'hi una caixa sola,
un sol llit, una cassola
y una sola voluntat.

Bacallanera salada
no fassis la desmenjada
y un cor encogat recull,
que l' adroguer que t' adora
gustós posará á tot' hora
lo teu article en remull.

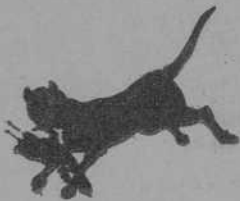
Si estranyas que tant supliqui
y aixís per escrit t' esplicui
lo que l' infelis pateix,
sápigas d' una vegada
que soch part interessada,
l' adroguer... ¡soch jo mateix!

Jo, que per dirt'ho ab mi brego

y no puch, porque m' ofego
com si al coll tinguéssis en-
[grut;
jo que 'm declaro per taula
per no poguer de paraula
sense ferhi algún embut;

jo, que boig, si 'm des-
[precias
per tú aquí acabaré 'ls dias
fet un orga de rahóns,
donant llatr de la caldera
per formatje de Gruyera,
y ous del dia per cigrons!

MARANGÍ.

—¡Agaféulo!

Moltas vegadas hi pensat si en lloch de passar revista
als teatros no seria més interessant revistar las barracas
de banys de la Mar Vella.

Perque lo que es en aquest ram de diversions, poca co-
sa hi ha que valgui la pena de sucar la ploma.

Lo GRAN-VIA ha tancat las portas, ab no poch disgust
del que creuen que si en la indumentaria teatral el *quid*
consisteix en estalviar roba, especialment entre 'l bello
sexo, tocant al condiment de las obras es necessari que la
sal de terrós abundi y 'l pebre piqui de debó.

No ha sigut mala la campanya que la *troupe* Gravina
ha fet en aquest teatro; pero millor hauria pogut ser, si
aprofitant los valiosos elements ab que conta hagués em-
pres un altre rumbo, més conforme—diguin lo que vul-
guin quatre aixelebrats—ab el gust y las tendencias del
verdader públich.

Un tanca y un altre obra. El TIVOLI, convertit altre ve-
gada en *Circo Equestre*, anuncia per demá la inauguració
de la temporada. La companyia es numerosa y está com-
posta per artistes de punta, que treballarán baix la ex-
perta direcció de la senyora Alegria.

Avanti, signori, avanti... Cabriolas y bona sort.

Al JARDÍ ESPANYOL, que cultiva ab éxit el género gros
de zarzuela, conseguint bonas entradas ab els *Magyars*,
Miss Helyet y *El Anillo de hierro*, s' han presentat dugas
novedats.

Una: l' estreno de la obra del pica lor Memento, *El cura
Lagartijo*, que per l' incident que ja coneixen nostres lec-
tors, no pogué acabarse de re-
presentar al posarla per pri-
mera vegada 'l propi autor al
teatro *Lirich*.

En *El cura Lagartijo*, per
dirho en pocas paraulas, no hi
ha res; res més que molta in-
experiencia, y un complet
desconeixement de lo qu' es
el teatro.

LLADRE DOMÈSTICH

L' obra, val á dirho, no fou
arrastrada per las *mulillas*;
al contrari, l' autor sigué cri-
dat á las taulas y no faltaren
riallas per alguna *chistes*; pero
no creyém que 's torni á li-
diar més.

L' altra novetat ja son *palabras ma-
yores*: tan *mayores*, que 's tracta d' un at-
leta digne de posarse al costat del més
forsut elefant.

Lo que *Al-Mara* fa sobre l' escenari
del *Jardi Espanyol* es un verdader treball d' Hércules.

No 'ls diré sino que ajeut lo gegant á terra, un home li
trenca á cops de mall, fins reduhirla poch menos que á
grava, una llamborda colocada sobre 'l pit, que pesa una
barbaritat de quintars.

El dia que l' home del mall s' equivoqui y en lloch de la
pedra toqui al nas del pacient ¡calculin quin espectacle!

N. N. N.

TEATROS

Y continúa la calor y con-
tínua la calma.

—•••—

NOTAS TRISTAS

—¿Quants graus deuria marcar un gasómetro á dins d'aquesta cuyna?

—¿Un altre plat á micas! Ab aquest ja fan deu aquesta senmana

—¿Voléu dir que podré dormir ab tanta companyia?

VANI... TATS

EN LO VANO D' UNA

Qu' ets hermosa ja ho sabs prou;
se 'm figura
que si ensalso ta hermosura
tampoch te vindrá de nou.
Que ta virtut no te preu...
tú mateixa
ja sabs que es la frase aqueixa
més vella que l' aná á peu.
No vull doncas disgustarte;
més, pots creure
que en lo mon res no sé venire
ab que poder compararte.

**

EN LO VANO DE UN' ALTRA

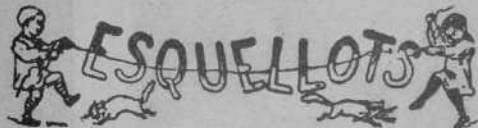
De las nenas solteretas
que avuy hi han á Barcelona
es potsé la més bufona
la duenya del vano aquet;
pera ser del tot felissa
sols li faltan dos cosetas:
un sach ben plé de pessetas
y un minyó jove y guapet.

**

EN LO VANO DE MOLTAS

Un vano molt elegant
á n' el sarau presumias
y ab tot y ventarte tant,
els pardals que al cap tenias
per 'xó no anavan marxant.

J. STARAMSA

¡Aleluya!

Las solemnes funcions de desagravis al cor de Jesús organizadas pels neos á l' iglesia del Pi van acabarse ab tota felicitat, gracias per una part á la discreta protecció de la policia secreta y sobre tot gracias á que 'ls interessats tenian mes [per que goig y no estavan per quietos.

Y no dihém gracias á la protecció divina, porque tenim entés que Deu no s' hi fica ab aquestas criaturadas.

La bella Subur va rebre l' altra senmana una agradable visita.

Lo nostre arcalde—en situació de reemplaç—

LO QUE PENSA UN CORDONER

—¿Cordó sanitari?... D' aquesta classe si que no recordo haverne fet may.

CASSADORA DE PAPALLONAS

—Veyám si hi tindrè trassa.

—¡Dimontril!... Qu' espaviladas son!

—¡Calla! Ma idea....

—Diu que la roba 'is fa por.

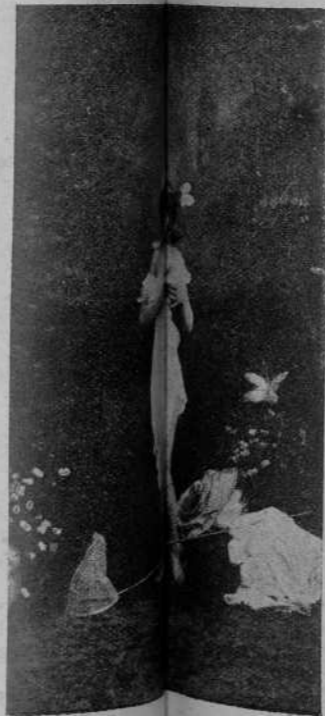
—Sembla que d' aquesta manera....

—¡Ja 'n tenim una!

—¿Donchs qué 't pensavas?....

—¡E!

—Miréu com venen ellas mateixas!....

—Está vist: val més manya que forsa.

PROBATURAS

—¿La [sota d'oros, y després el tres de copas y al darrera 'l sis de bastos?... No tindrém peste.

abandoná lo seu retiro de Camprodón ab l' únic propòsit d' anar á portar lo pendó de la professó de Sitjes.

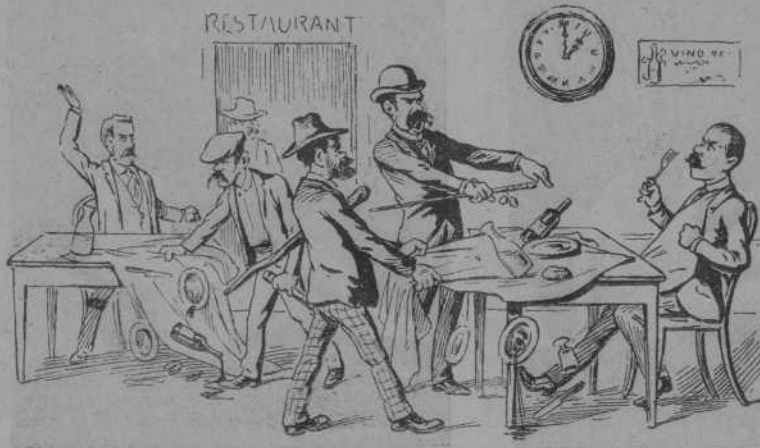
Senyor Robert, cuydado; recordi que la mania exhibitoria es una cosa molt lletja y acaba malament.

En Rius y Taulet també va comensar aixís: portant pendons.

Dilluns va marxar á Burgos, pera pendre part en las tascas del Congrés Católich que allí está celebrantse lo senyor Donadú, ilustre catedrático reaccionari y persona modestíssima.

Esperém llegir prompte en algún diari de la localitat las cartas que 'l mateix senyor Donadú escriurá explicant que 'l senyor Donadú ha fet un discurs eloqüentíssim, que 'l senyor Donadú ha presidit tal ó qual comissió y que sense 'l senyor Donadú lo Congrés de Burgos hauría fet figa.

D' ORDRE DEL NOSTRE HERMANO

—¡Son las dugas de la nit! S' ha acabat el menjar y 'l beure,

Y desde ara felicitem al Sr. Donadú per la seva humilitat y la seva... frescura.

Llegeixo, en lletres bastant grossas:

«¡¡CATALANS!!»

¿Qué será aixó? ¿Una proclama? ¿Un llamament á las armas? ¿Una alocució al poble?...

A veure, aném seguim*:

«S' acaba de rebre un gran assortit de cantis ab »l' inscripció ¡Visca Catalunya regionalista!»

Ah! Respirém: es l' anunci d' uns cantis... per posar lo regionalisme en fresch.

Segurament perque no 's passi.

En los baixos de la Casa gran han quedat exposadas las llistas electorals.

Y 'ls e'ectors han quedat exposats, com de costum, á no pogueuse servir del vot encare que vulguin.

D' aixó 'n dich un Ajuntament divertit!...

Portat pel laudable anhel de fer economías, ve un dia l' arcalde y ¡zas! suprimeix una barriscada de plassas de celadors que no celavan res y eran perfectament inútils.

Pero ara s' ha averiguat que 'ls tals celadors en lloch de ser despedits com tothom se creya, han sigut colocats en una oficina de nova creació titulada d' Estadística.

¿Las veuen las economías per aquesta banda?

¿No? Jo tampoch.

Al contrari, fins temo que la cosa acabi per resultarnos mes cara, perque un estadista sempre ha de guanyar mes que un celador.

Ha debutat en la rostra Plassa de toros una nova quadrilla de niños cordobeses.

¿Quin dia debuta una autoritat que posi fi á aquests espectacles?

Los nens, á estudi.

En lo gran diari de Roma *La Tribuna* hem tingut la satisfacció de llegir un hermós y entusiasta article ocupantse del nostre estimat amic lo pintor catalá Enrich Serra y dels seus últims quadros *La Madonnina*, *la Foresta di fra Diavolo* y *Bacio d' Amore é Psiche*.

Segons lo crític italiá, los tres traballs del nostre amic son tres obras mestras que acabarán d' enlayrar més y més lo nom de l' ilustre Serra; «lo genial y lluminós pintor espanyol»,—son sas propias paraulas—«el valent y mágich pintor del sol de Roma.»

No necessitem ponderar el gustab que transcribim aquestas manifestacions, que si honran al inspirat Enrich Serra, honran no menos á Catalunya que 'l conta entre sos fills més distingits y predilectes.

Una de las principals precaucions que la Direcció general de Sanitat aconsella per evitar la peste bubónica, es la persecució y extermini de las ratas.

Ja sab lo Sr. Arcalde lo que li toca: ¡á registrar inmediatamente la Casa gran, que diu que allí dins n' hi ha molts!

GANGAS DEL AUTOMOVILISME

Los competidors del eléctrich.

Al despedirse de Barcelona lo secretari del Govern civil—trasladat á Canarias—va comunicar á la premsa que de la quantitat que tenia consignada per material de la seva oficina li havíen sobrat 400 y tantas pessetas, que l' home tornava íntegrament al Estat.

—¡Aixó es un empleat modelo!—vam exclamar tots los barcelonins á coro.

Pero apenas han passat quatre días, comensan á presentarse acreedores ab facturas de material de Secretaría que l' empleat modelo s' havia olvidat de pagar.

—¡Vet aquí aquell sobrant de 400 y pico de pessetas!....

No pagant las facturas, qualsevol ne fa d' economias ¿veritat?

Ara que tan se tracta de reformas en la manera de governar al poble espanyol, crech qu' es arribada l' ocasió de suprimir lo càrrech de gobernadors de las provincias.

Es aquest càrrech una antigualla, y aquí necessitem regirnos ó que se 'ns regeixi pel sistema modernista.

Jo proposo, donchs, qu' en lloch de gobernadors se nomenin *Papás* de las provincias.

Será aquest un régimen molt patriarcal, casi bíblic y per consegüent modernista, porque ja haurán observat que lo més modernista en art y en tot, es lo que mes s' inspira en los gustos y en las modas del temps de la picó.

Lo primer Papá de la provincia de Barcelona ha de ser necessariament el Sr. Sanz Escartín. Li toca de dret. Y ningú ha de presentar mérits suficientes per disputarli un càrrech tan envejat.

Ell es, en efecte, qui ha manat que tots els establiments públics, cafés, restaurants, cerveserías, etc., etc., se tanquin á las dugas en punt y sense remissió.

Mida es aquesta que l' acredita de Papá previsor y celós de la salut, de la moralitat y de las bonas costums de la maynada.
«A las dugas de la nit tothom al lit.»

Jo li agrahiria ab tota l' ánima, una vegada hi está posat, que no 's detingués á mitj camí.

Convenient sería que nombrés per cada carrer una ronda nocturna, que fes retirar á tothom á l' hora indicada. Y després de las dugas, la ronda podría fer visitas domiciliarias, cuidant de que tothom dormís tranquilament.

Y de passada podría acotjar als ciutadans que estiguessin descotxats, y tancar ben bé 'ls porticons de tots els quartos, porque á la matinada no 'ls incomodés la claror.

Y després que diguessen que no serveixen de res els gobernadors ó 'ls Papás de las provincias!

A la nit del dijous de la senmana passada va atravesar l' espay un bólit lluminós.

Era molt brillant, y al passar arrastrava una llarga quía també lluminosa.

Per aixó eran molts els que deyan:

—Aquest bólit porta quía.

La portera de casa exclamava tota espalmada:

—¡Ay pobres de nosaltres! Aixó es la peste bubónica.

Y l' seu marit li responia per tranquilisarla:

—Tant de bó!.... Aixís á lo menos podríam dir que havia passat de llarch.

De la llarga serie de reglas y prevencions que acaba de publicar la Junta de Sanitat, en previsió de que s' alteri la salut pública, m' interessa copiar lo següent:

«Los Ayuntamientos cuidarán con preferente asiduidad del abastecimiento de comestibles, no permitiendo bajo concepto alguno la venta de carnes procedentes de reses enfermas aunque se hayau inutilizado los órganos más dañados; pues el animal constituye un todo y la sangre que baña los tegidos puede llevar gérmenes ó principios tóxicos á todos los puntos de la economía.»

Ab menos paraulas hauria pogut dir:

«L' Ajuntament de Barcelona, desde el día de la fetxa manará tancar l' escorxadors.»

Perque la veritat es que al escorxadors barceloní

FLORIDA D' ISTIU

Una poncelleta.

se converteixen en carn destinada al públich els restos de totes las ovellas ronyosas y de totes las vacas Traviatas del mon enter.

La peste bubónica, y la opinió pública:

—Desde avuy deixo de beure vi d' Oporto. De aquella ciutat no 'n vull res, ni l' aixerop de pámpol.

(Un gurnet).

—Tant que diuben de la peste y al cap de avall ab un mes y mitj que la tenen, á penas si ha pro-

duhit una vintena de víctimas. Aquesta peste no es bubónica: es portuguesa.

(Un que coneix molt als portuguesinos.)

—Jo sí que puch dir que l' hi ben agafada la bubónica.

(Un que va coix.)

—En aquests moments una peste ben enrahonada no vindria pas gens malament per fer marxar el negoci.

(Un apotecari.)

—Al primer síntoma, cremarho tot.

(Un dels del Reinaré.)

—Oporto... Oporto... Si 'l mateix nom ho diu que ho portará.

(Un poruch.)

—Alegria y bons aliments... Aquest, ara y sempre será 'l millor remey contra la peste.

(Un tranquil.)

La policia sol prestar uns serveys que la fan digna de passar á l' historia. Per exemple, l' altre dia, en un establiment del Portal Nou va agafar tot de un cop á 22 ciutadans, *sugetos todos de malos antecedentes*, segons resava 'l parte.

Y á major abundament afegia 'l parte que *«á algunos de los detenidos se les ocuparon armas.»*

L' endemá l' amo del establiment ahont tingué lloch la captura, publicava 'l nom y las circumstancias de cada un dels detinguts. Y de la llista resulta que tots son gent de ofici que viuen del séu treball.

Respecte á lo de las armas assegura que sols á un d' ells, que per mes senyas es barber, se li trobá una navaja d' afeytar.

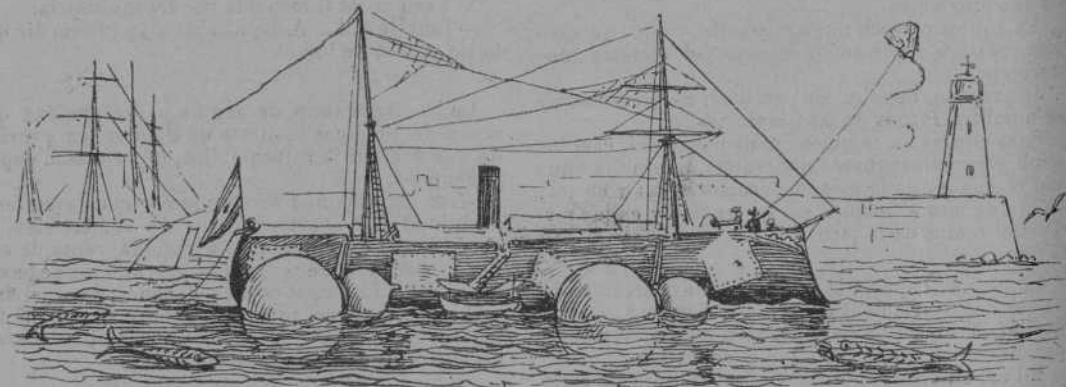
En cambi calla com un mort respecte als que portavan *arma de foch*. Que son tots els que fuman ab pipa.

Los pintors barcelonins que desitjan concorre á l' Exposició Universal de Paris están justament indignats per la conducta del Comité de Madrid, que 'ls ha donat el temps sols fins al últim dia de agost per enviar una fotografia de l' obra que pretenguin exposar, al objecte de admétre-la ó donarli carpatazzo.

S' ha de tenir en compte que 'ls quadros no han de ser á Paris fins á últims de febrer.

De manera, que ab aquests sis mesos de coll, que

NOSTRA MARINA DE GUERRA

—Ja tenim á Barcelona lo Marqués de la Ensenada,

un dels barcos més lluhits de la nostra grrran armada.

SOMBRAS

—¿Qué tal lo del Pi?
—Res: ni una pinya.

—Vés, Quisso; ¿qu' es alló que 's belluga? ¿Un conill ó un guarda-boscós?

Un anunci americá:
«He perdut una magnífica bota de montar. Tinch l'altra. Compro ó vench.»

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*San-ta-ma-ri-a.*
- 2.ª Id.—*Ca-tres.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Carmeta—Tacarme.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Las claus de Girona.*
- 5.ª ROMBO.
S
P A L
P E R L A
S A R D I N A
L L I M A
A N A
A
- 6.ª CONVERSA.—*Ma-ca-ri.*
- 7.ª GEROGLÍFICH.—*Com mes ases mes potas.*

XARADAS

I
Gaceta de qualsevol diari local.
Del carrer del *Dugas-versa*
an *dugas-tres s'* ha escapat
internantse á l' *un-tres-quarta*
que hi ha al carrer dels *Gegants*;

's prenen per l' admissió, el que á últims de Agost tinga un quadro per acabar ha de renunciar á exposarlo.

En cambi 'ls pintors de Madrid tindran temps fins al últim dia.

Ab lo qual, los madrilenys que manejan el pinzell podran estalviarse la competencia dels artistas provincians qu' es cada dia per ells mes terrible y desventajosa.

..

Lo que succeheix en aquest assumpto, es per sí sol un quadro.

Un gran quadro que pinta molt al viu la bestiesa y 'ls abusos de la centralisació madrilenya.

Progressos del catalanisme á Roda, registrats per *La Renaixensa*:

«Las nostras ideas van guanyant tant lo cor dels rodencs que ja s' ha acordat posar en catalá 'ls lletreros ab los noms dels carrers y fer que 'ls vigilants de nit cantin l' hora en la nostra llengua.»

Ab lo qual podran los rodencs dormir molt mes tranquils quan desde 'l lit sentin cridar als *serens*: «Alabat sia Deu: dos quarts de dotze... Fa xim-xim.»

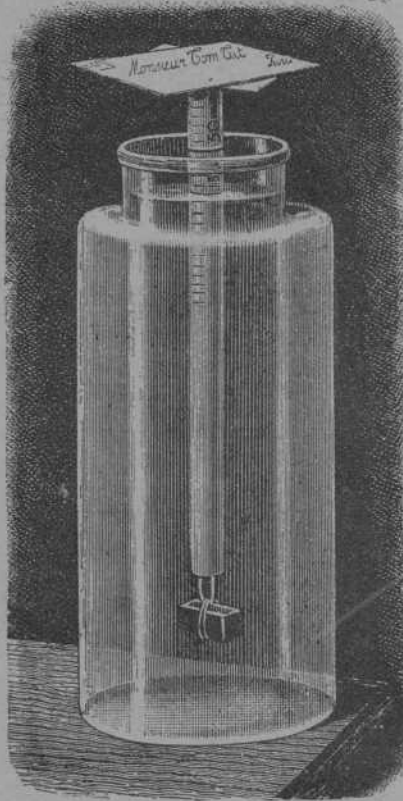
LO PRIMER CAS

—¡Tinch la peste á casa!
—¿Cómo lo sab?
—Hi ha una rata, y com diuhen qu' ellas la portan...

DISTRACCIONS CASULANAS

(De l'obra Tom-Tit, de la casa E. Capdeville.)

PESA-CARTAS ECONÓMICH

Es lo més senzill y exacte que pot donarse. Agafan un mànec d'escombra—si pot ser de fusta millor—y 'n tallan un tros de 30 centímetros, lligant-hi abaix un pes que serveixi de lastre. A la part de dalt hi clavan un cartonet ó una tarjeta per medi d'una agulla, y ja tenim lo pesa-cartas construít.

Se sumergeix lo mànec al aygua y 's posan 15 céntims (15 grams, pes de la carta senzilla) sobre 'l cartró, marcant ab una ratlleta de llapis lo punt fins ahont l' aygua cubreix l' aparató. Fet aixó, treuhen las monedas y colocan la carta en lo seu lloch. Si l' aygua cubreix la línea de llapis, la carta ha de dur dos sellos; si no passa del nivell senyalat ó no hi arriba, ab un sello n' hi ha prou.

al cap de tres ó quatre horas y han 'nat tres municipals que han lograt donarli cassa ab l'ajuda del vehinat.

L' auís de *terça-segona* reforsa molt la persona.

Sis quart una de la tarde un ciclista ha atropellat á una vella que passava pel carrer del Hospital. Al escaparse 'l ciclero ab un tranvía ha topat que si li passa per sobre lo *prima-dos-terça-quart*.

Lo vi de quina y *tres-quatre* es per la tissis combatre.

Es tant lo fanch que al Ensaxne s' ha arribat á estacionar que s' ha fet casi impossible el poguerhi doná un pas. Jo hi anat aquest mati, mes no hi gosat á internar'm per por de romprem las camas ó de que 'm tot lo calsat.

FIDEL DELFÍ.

II

Un aliment ma *primera*, *dos-invers* un vegetal, nota musical *tercera*, y es un poble la *Darrera* y un altre poble *Total*.

J. FAIG FERRÉ

MUDANSA

Vaig menjarme una *total* grossa com un pa de nou, pro la *tot* encare 'm cou y 'l coll 'm fa molt de mal.

JOAN ROCAVERT.

TRENCA-CLOSCAS

LOLA JADÉ Y SER
RÓSAS

Formor ab aquestas lletras degudament combinadas lo títul de un drama catalá.

UN NAPOLITÁ.

LOGOGRIFO NUMERICH

							1—Consonant.				
				8	7	—Musical.					
		3	2	10	—Nom de dona.						
			9	4	3	10— . . .					
			2	3	7	8	10— . . .				
		1	3	10	11	5	10— . . .				
			5	2	5	7	3	7	10— . . .		
		1	10	8	7	3	7	8	10— . . .		
		5	2	3	2	8	9	7	11	10— . . .	
8	2	1	10	8	9	7	10	11	10— . . .		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	—Estat.
8	7	11	5	3	2	9	7	5	10	—Nom de dona.	
10	11	10	8	9	10	8	7	10— . . .			
	10	9	10	11	10	8	7	10— . . .			
		9	10	5	7	10	11	10— . . .			
			1	2	11	7	9	10— . . .			
				9	2	5	3	10— . . .			
					7	10	2	8— . . .			
						9	2	10— . . .			
							3	10—Musical.			
								9—Consonant.			

PA Y CEBA DE REUS.

GEROGLIFICH

I I I I

I

PEPET PANXETA.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Librería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2.

EL MUNDO RIENDO

GRACIAS Y DESGRACIAS, CHISTES Y SANDECES, EPIGRAMAS Y NECEDADES, CUENTOS É HISTORIAS, REDUNDANCIAS Y LACONISMOS, PROBLEMAS Y CLARIDADES, DESPROPÓSITOS, MALICIAS Y OTRAS COSAS QUE NO SON NADA DE LO DICHO.

COLECCIÓN ENORME, SELECTA Y NOVISIMA EN PROSA Y VERSO

sacada de autores antiguos y modernos, nacionales y extranjeros, clérigos y seglares, famceos y oscuros

POR

ROBERTO ROBERT

EDICIÓN ILUSTRADA CON 200 DIBUJOS DE Tomás Padró

Un tomo casi foleo de 712 páginas Ptas. 12'50.

AVENTURAS Y DESVENTURAS DE UN SOLDADO VIEJO NATURAL DE BORJA

Un tomo en 4.º Ptas. 10.

CLAVÉ

SA VIDA Y SAS OBRAS

PER

APELES MESTRES

Preu: 1 pesseta.

FLORES DE ESTÍO

POESÍAS

DE

JOSÉ ANSELMO CLAVÉ

Un tomo 8.º encuadernado Ptas. 4.

CABEZAS Y CALABAZAS

RETRATOS AL PASTEL

por JOAQUÍN ASENCIO ALCÁNTARA y TEODORO DE MENA

Con unos perfiles de NAPUS (José Luis Pellicer). Precio 2 reales.

LA COMEDIA HUMANA

EL DIPUTADO DE ARCIS

por H. de Balzach

Un tomo 8.º Ptas. 1.

AIRES MURCIANOS

POR VICENTE MEDINA

Un tomo 16.º Ptas. 0'75.

MARAVILLAS

NOVELA FUNAMBULESCA

ORIGINAL DE

E. GÓMEZ CARRILLO

Un tomo 8.º Ptas. 2'50.

!!! A Montserrat!!!

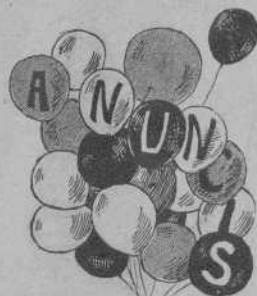
Todo excursionista debe comprar

MONTSERRAT A LA VISTA

Album de fotografías inéditas de la famosa montaña catalana, con un resumen histórico y todos los itinerarios más útiles al viajero.

Edición ricamente encuadernada á la inglesa Ptas. 2.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d'extravios, no remetent ademés 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

VISTAS DESAGRADABLES

La peste bubónica.